

A Szerzői Jogi Szakértő Testület szakvéleményei

Dokumentumfilmben szereplő előadóművész jogai

Ügyszám: SZJSZT 5/2000

A bíróság által feltett kérdések:

1. Az alperes által csatolt videokazettán lévő dokumentumfilm a T. című forgatókönyv alapján készült-e, ha nem, a felperest tartalmazó jelenetek a forgatókönyvhöz képest bővebbek-e vagy sem?
2. Amennyiben a videokazetta olyan tartalmú dokumentumfilmről szól, amely a forgatókönyv alapján készült, állapítsa meg a szakértő, hogy a felperes a filmben milyen terjedelmű anyagrészen szerepel és az előadóművészi teljesítménynek felel-e meg vagy sem?
3. Amennyiben a felperes előadóművészként szerepelt a dokumentumfilmben, úgy előadóművészi tevékenységével /annak terjedelmét illetően/ milyen összegű díjazás áll arányban?

Az eljáró tanács válasza:

Ad 1. Az eljáró tanács álláspontja a videokazetta megtekintése után, hogy a T. című dokumentumfilm a műfaji sajátosságok által indokolt mértékben tér el az A/1. sorszám alatt becsatolt „**Vizsgafilm-tervtől**”.

Az elkészült mű (a megvágott anyag) alapján megállapítható, hogy Erwino vált a dokumentumfilm meghatározó, központi figurájává, főszereplőjévé. A tervezett mellékszereplők (Alizka, fivér) és egyes tervezett helyszínek kimaradtak a végleges műből.

A mű a főszereplő életútját követi, a vándorcirkuszosok sorsára általános kitekintést nem ad.

A becsatolt T. című dokumentumfilmben a „**Vizsgafilm-tervhez**” viszonyítva a felperes közreműködése hangsúlyosabb, szerepe dramaturgiailag és időtartamban egyaránt megnövekedett.

Ad 2. A teljes dokumentumfilm a felperes mint központi szereplő közreműködésére épül.

A betétként látható artistaprodukciónak (pl. a főcím alatti képsor, majd a cirkuszi előadás részlete) nyilvános előadás rögzítéseként fogható fel. Előadóművészi teljesítménynek tekinthetők a próbák alatti „csak a kamerának szánt” felvételek is.

A további jelenetekben a felperes mint a dokumentumfilm amatőr (fő)szereplője vesz részt. Életéről, gondolatairól, terveiről beszél kép- és hangrögzítés mellett.

A felvett kép- és hanganyag filmbeli (műbeni) felhasználásához, az így készült mű bel- és külföldön történő nyilvánosságra hozatalához, forgalmazásához, bármely technikai átvitel útján való sugárzásához, stb. a szereplő, előadóművész hozzájárulása szükséges és bármely felhasználás a díj iránti igényét megalapozza.

Ad 3. Az eljáró tanács álláspontja az, hogy a filmszakmai gyakorlat szerint a közreműködők díjazása akár előadóművészek, akár amatőrszereplők, akár színművészek, mindig az elvégzett munkához, forgatási időhöz igazodik és nem a közreműködőnek a végleges, megvágott műben való megjelenésének gyakoriságától, időbeni terjedelmétől függ. Az alperes a T. c. dokumentumfilm kapcsán a felperessel írásbeli szerződést az iratokhoz nem csatolt (véltetően nem is kötött).

Az elkészült mű alapján az állapítható meg, hogy a felperes részben előadóművészként, részben szereplőként működött közre a dokumentumfilmben.

Mindkét tevékenység esetében a felek közötti szabad megállapodás tárgyát képezi a honorárium összegének meghatározása.

Budapest, 2000. április 6.

Dr. Farkas Márta
a tanács elnöke

Dr. Hajnal József
a tanács előadó tagja

Mészáros Katalin
a tanács szavazó tagja